

Chương 3: *Khao khát tự do*

Nội dung chính:

Khao khát tự do

Tại hội nghị Vienna tháng 10 năm 1814, các nước phong kiến châu Âu đã liên kết với nhau, lập mưu chia cắt quốc hội Pháp - di sản của đế chế Napoleon, nhằm diệt trừ ảnh hưởng của cách mạng Pháp và khôi phục lại trật tự thống trị của châu Âu.

Khao khát tự do

Năm 1814, khi Napoleon bị lưu đày lên đảo Elba, các nước Phổ, Anh, Nga và Pháp mở hội nghị tại Vienna, Áo để lập lại trật tự châu Âu sau cuộc cách mạng Pháp và những cuộc chiến của Napoleon. Người khởi xướng hội nghị này chính là nhà ngoại giao người Áo Metternich.

Nhà ngoại giao người Áo Klemens Wenzel von Metternich (1773-1859) là một quý tộc dòng dõi. Ông này và cùng cầm ghét cách mạng Pháp và các cuộc chiến của Napoleon vì cho rằng đây chính là nguyên nhân phá hoại trật tự vốn có của châu Âu. Sau hội nghị Vienna, Metternich đã không chể cức diện chính trị của các nước châu Âu, hỗ trợ chế độ phong kiến, trấn áp những cuộc đấu tranh đòi tự do và độc lập dân tộc theo hiến pháp mới.

ĐỀ XUẤT NÀY
RẤT HAY, TÔI
TÁN THÀNH.

ĐÚNG LÀ NÊN
KHÔI PHỤC CHẾ
ĐỘ PHONG KIẾN.

TÔI
CŨNG
NGHĨ
VẬY.

HÃY THÔNG
QUA QUYẾT
SÁCH NÀY NGAY
LẬP TỨC.

Tất cả các nước đều đồng
lòng ủng hộ Pháp phục
dụng vương quyền. Thế
nhưng khi đề cập đến vấn
đề chia chác lãnh thổ thì
tranh cãi gay gắt nổ ra.

NÓI NHƯ
ÔNG THÌ NƯỚC
TÔI KHÔNG
THỂ ĐỒNG Ý
ĐƯỢC!

SAO? TÔI
NÓI SAI
CHẮC!

THẺ KHÔNG
ĐƯỢC ĐÁU,
NƯỚC TÔI
QUYẾT KHÔNG
CHẤP NHẬN!

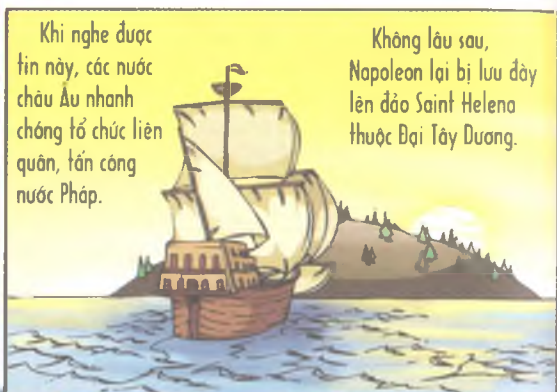
XIN HÃY
NGHE TÔI
TRÌNH BÀY!

Tuy những cuộc tranh luận
vẫn liên tục diễn ra trong hội
nghị, nhưng những cuộc vui,
những buổi vũ hội hàng đêm
chưa từng gián đoạn.

XẢY RA CHUYỆN
LỚN RỒI, THỬA NGÀI
METTERNICH!

Còn những vùng lãnh thổ trước kia bị Napoleon chiếm đóng lại được các nước châu Âu phân chia một lần nữa. Kết quả của lần phân chia này được gọi là "Hiệp ước Vienna".

Sau khi triều đại một
trăm ngày của Napoleon
bị lật đổ, Louis XVIII lúc
ấy đang lưu vong ở nước
ngoài được mời về để lên
ngôi hoàng đế.

LOUIS XVIII
MUỐN NĂM!

LOUIS XVIII

CHẾ ĐỘ
PHONG
KIẾN MUỐN
NĂM!

HA HA,
GIỚI QUÝ TỘC
CHÚNG TA LẠI
NĂM QUYỀN RỒI!

NHỮNG ĐẤT ĐAI
VÀ TÀI SẢN MÀ
CÁC VỊ BỊ CHÍNH
QUYỀN TỊCH THU
TRONG THỜI KÌ
CÁCH MẠNG.

SẼ ĐƯỢC
LOUIS XVIII TA
ĐẾN BÙ XỨNG
ĐÁNG. CỨ YÊN
TÂM NHÉ!

ĐÚNG LÀ
VUA PHÁP.
TUYỆT VỜI!

HẾT DỰ VŨ HỘI
RỒI LẠI PHẢI ĐI
XEM KỊCH. LÀM
VUA VẮT VÁ
THẬT!

ĐÂY KHÔNG
PHẢI CHỖ CHO
BỌN DÂN NGHÈO
TỤ TẬP ĐÂY,
CÚT ĐI! CHỈ CÓ
QUÝ TỘC CHÚNG
TA MỚI XỨNG
ĐÁNG VỚI
NƠI NÀY.

LÀM GÌ CÓ
CÁI LÍ ẤY?
BỌN QUÝ TỘC
CÒN HUỀNH
HOANG HƠN
CẢ TRƯỚC
ĐÂY.

ĐÚNG VẬY, TỰ
DO VÀ QUYỀN
LỢI GIÀNH ĐƯỢC
SAU CÁCH MẠNG
GIỜ ĐÃ TIÊU
TAN RỐI.

CÁI
"HIỆP
HỘI VIENNA"
ĐÁNG GHÉT,
CHỈ BIẾT TƯỚC
ĐOẠT NHỮNG GÌ
CHÚNG TA ĐÁNG
ĐƯỢC HƯỞNG.

NHỮNG LỜI PHẢN
NỘ ẤY XUẤT HIỆN
KHÔNG CHỈ Ở NƯỚC
PHÁP MÀ CÒN Ở
KHẮP CHÂU ÂU.

LỜI KÊU GỌI THÀNH
LẬP QUỐC GIA THỐNG
NHẤT VÀ ĐẶT RA HIẾN
PHÁP MỚI NGÀY Càng
BÙNG NỔ MẠNH MẼ.

HIỆP HỘI SINH VIÊN ĐỨC

Năm 1815, với sự dẫn đầu của các sinh viên đại học Jena nước Đức, phong trào sinh viên bùng nổ. Năm 1817, cuộc vận động này lan ra khắp nước Đức. Mục tiêu của nó là đòi quyền tự do cho sinh viên nói riêng và thúc đẩy quá trình thống nhất nước Đức nói chung.

Thế nhưng nhà ngoại giao Áo Metternich đã dùng biện pháp mạnh trấn áp cuộc vận động mang tính cách mạng này. Năm 1819, hiệp hội sinh viên này tan rã.

Liên bang Đức thành lập năm 1815

CUỘC VẬN ĐỘNG
SINH VIÊN ĐỨC
ĐÃ TAN RÃ
NHƯNG Ồ Ý VẤN
RỤC RỊCH HOẠT
ĐỘNG.

CUỘC ĐẤU
TRANH ĐÒI
ĐỘC LẬP Ở
HY LẠP CĂNG
LÚC CĂNG
LÊN CAO...

NHỜ CÓ
SỰ ỦNG HỘ
NGÂM NGÂM
CỦA PHÁP,
NGA VÀ ANH.

NHÀ THƠ
ANH BYRON
VÀ HOẠ SĨ PHÁP
EUGÈNE DELACROIX
CŨNG ỦNG HỘ
HY LẠP.

XEM RA NGƯỜI
DẪN HY LẠP SẼ
THÀNH CÔNG
THÔI!

Bức "Hy Lạp trên đồng đỏ nổi
Missolonghi" của Eugène Delacroix
là một tác phẩm tiêu biểu cho bi
kịch của Hy Lạp, bức tranh này
nay được lưu giữ tại Bảo tàng Mi
thuật Bordeaux.

CUỘC ĐẤU TRANH GIÀNH ĐỘC LẬP CỦA HY LẠP

Năm 1822, Hy Lạp tuyên bố độc lập. Được sự hỗ trợ của Anh, Pháp và Nga, năm 1829, nước này đã thực sự giành được độc lập.

Rất nhiều người châu Âu đã tham gia vào cuộc đấu tranh giành độc lập và giải phóng Hy Lạp. Nhà thơ Anh Byron (1788-1824) đã đến Hy Lạp và tiến hành vận động chính trị vào năm 1823 rồi từ đó, ông trở thành một trong những anh hùng nổi tiếng của Hy Lạp.

BYRON

Năm 1824, Charles X của Pháp kế thừa vương vị.

TA SẼ NOI GƯƠNG
LOUIS XIV, TRAO
THÊM QUYỀN CHO
QUỐC HỘI, THỰC HIỆN
HOÀI BẢO CHÍNH TRỊ
CỦA MÌNH.

LOUIS XIV

SAO CƠ?
PHE PHẢN ĐỐI
NHÀ VUA CHIÊM
ƯU THÊ TRONG
QUỐC HỘI Ơ?

QUỐC HỘI
RA ĐÒI CHỈ ĐỂ
CHỐNG ĐỐI VƯƠNG
QUYỀN CỦA TA
PHẢI KHÔNG?
GIẢI TÁN
CHÚNG ĐI!

TRẦN ÁP
BẰNG CÁCH ĐÓ E
RẰNG KHÔNG ỔN
LẮM Ạ. THẦN E
SẼ KÍCH ĐỘNG SỰ
CHỐNG ĐỐI CỦA HỌ.

Ý NGƯỜI LÀ
CÁCH MẠNG
SẼ LẠI NỔ RA
CHỨ GÌ?

HA HA HA,
TA LẠI CỨ MUỐN
XEM THỦ, CÁCH
MẠNG MẠNH ĐẾN
ĐẦU ĐÂY!

Tháng 7 năm 1830

TRẦN ÁP TẤT CẢ BỌN CHÚNG CHO TÀI!

XUNG
PHONG!
GIẾT!

Ồ! RÚT
QUÂN
THÔI!

XÔNG VÀO
HOÀNG
CUNG,
ĐÁNH
ĐUỔI NHÀ
VUA!

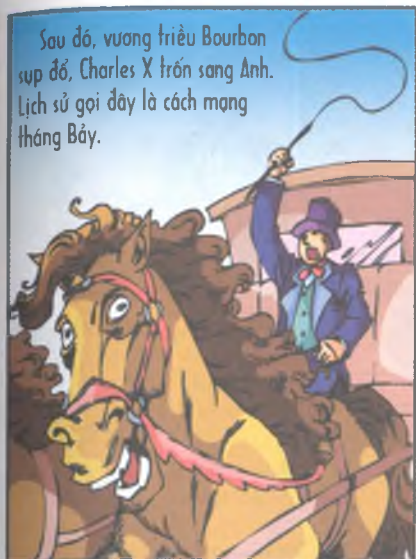
TRỪNG
TRỊ TẤT
CẢ NHỮNG
KẺ ỪNG
HỘ VƯƠNG
QUYỀN!

Bức tranh "Tự do dân tộc nhân dân"
của Eugène Delacroix, hiện đang được
trưng bày tại Bảo tàng Louvre.

Hình ảnh nữ thần tự do
giương cao ngọn cờ ba màu,
dẫn nhân dân bước qua xác
quân triều đình tượng trưng
cho niềm hân hoan của cách
mạng tháng Bảy.

Sau đó, vương triều Bourbon sụp đổ, Charles X trốn sang Anh. Lịch sử gọi đây là cách mạng tháng Bảy.

Những người cách mạng chờ đợi một thể chế cộng hoà, thế nhưng giới tư bản và chủ ngân hàng lại chủ trương thành lập chế độ quân chủ lập hiến, ủng hộ Louis Philippe lên ngôi. Đồng thời, nội các mới được thành lập bởi Perier và Guizot. Lịch sử gọi đây là nền quân chủ tháng Bảy.

CÁCH
MẠNG
MUÔN
NĂM!

THÀNH
LẬP
CHẾ ĐỘ
CỘNG
HÒA!

TRIỆU
TẬP HỘI
NGHỊ!

LOUIS
PHILIPPE

GUIZOT

Nền quân chủ tháng Bảy đại diện cho lợi ích của giới tư bản đã đẩy mạnh cuộc cách mạng công nghiệp Pháp.

XUỞNG GANG
THÉP LYON

SAU CÁCH MẠNG
THÁNG BẢY, NỀN
CÔNG NGHIỆP
PHÁP PHÁT
TRIỂN NHƯ
VŨ BÃO!

TẤT CẢ
LÀ NHỜ SỰ
ĐẦU TƯ MẠNH
DẠN CỦA GIỚI
CHỦ NGÂN HÀNG
NHƯ CÁC NGÀI.

MÔ HÌNH KINH
DOANH NÔNG THÔN
VẤN MỎ RỘNG
KHÔNG NGỪNG,
LƯỢNG TIÊU
THỤ NÔNG SẢN
TĂNG MẠNH.

Vườn nho ở nông thôn Pháp

ĐÚNG THÊ! NỀN
KINH TẾ PHÁP SẼ
NHANH CHÓNG
ĐUỔI KỊP ANH!

MANG TIẾNG LÀ NƯỚC
PHÁP ĐANG NGÀY CÀNG
GIÀU CỐ, NHƯNG CHỈ CÓ
CHỦ NGÂN HÀNG, THƯƠNG
NHÂN VÀ ĐỊA CHỦ LÀ
ĐƯỢC LỢI THỜI.

ĐỜI SỐNG CỦA
NHỮNG NGƯỜI CÔNG
NHÂN NHƯ CHÚNG TA
CHẴNG ĐƯỢC CÁI
THIỆN GÌ CẢ.

CUỘC SỐNG CỦA
DÂN LAO ĐỘNG
VẪN KHÔN KHỔ
NHƯ CŨ.

NHỮNG HOẠ SĨ
VÀ NHÀ THƠ NHƯ
CHÚNG TÔI SẴP
KHÔNG SỐNG
NỔI RỒI.

RỒT CUỘC CÁCH
MẠNG THÁNG BẢY ĐÃ
DEM ĐẾN CHO CHÚNG
TA NHỮNG GÌ?

CHẴNG CÓ
GÌ THAY
ĐỔI CẢ.

TẤT CẢ
CHÍNH SÁCH
ĐỀU DO KẾ
GIÀU ĐẶT RA.

CHÚNG TA PHẢI
XÂY DỰNG NỀN
CỘNG HOÀI!

Ngày 22 tháng 2 năm 1848,
công nhân Paris tổ chức
biểu tình.

PHẢN ĐỐI
ÁCH ÁP
BỨC

CÚT ĐI
BỌN CẢNH
SÁT CHỖ
SÂN!

PHẢN ĐỐI UY
HIỆP BẰNG
VŨ LỰC!

CHÚNG
HUNG HANG
QUÁ KHÓ MÀ
THUYẾT PHỤC
ĐƯỢC. CHÚNG
TA HÃY RÚT
TRƯỚC ĐÃ!

BỌN
CẢNH SÁT
THÁO CHẠY RỒI!
CHÚNG TA
THẮNG RỒI!

CHÚT CHUYỆN CÓN CON
NÀY MÀ CŨNG LÀM KHÔNG
XONG, MẤT MẶT TA QUÁ!
GUIZOT, NGƯỜI KHỎI
CẦN LÀM THỦ
TƯỚNG NỮA!

TUÂN
LỆNH!

KHÔNG
ĐƯỢC
LÙI BƯỚC
TRƯỚC
KẺ THÙ!

NHỚ NĂM 15 TUỔI TA TỪNG
TẤN CÔNG NHÀ NGỤC
BASTILLE. HÛI NGƯỜI DÂN
PHÁP LÚC ẤY MỚI ANH
DỪNG LÀM SAO!

NHÌN KÌA!
QUÂN TRIỀU
ĐÌNH THẢO
CHẠY RỒI!
XÔNG LÊN!

ĐỪNG CHO
CHÚNG CÖ
HỘI PHẢN
CÔNG!

Tuộc chiến đã kết thúc với
thắng lợi thuộc về quân cách
mạng. Lịch sử gọi đây là cách
mạng Tháng Hai.

Vua Louis Philippe phải
lạc vong nước ngoài, nên
quân chủ tháng Bảy sụp đổ.

CÔNG XƯỞNG
CÔNG HỮU THẬT
TỐT, CHÚNG TA
ĐÃ ĂN ĐỦ NO
RỒI.

NẾU CỨ THỂ
NÀY MÃI THÌ
HAY QUÁ NHÉ.

Chịu ảnh hưởng của
cuộc cách mạng tháng
Hai ở Pháp, ý chí vùng
lên của nhân dân các
nước tham gia "Hiệp
ước Vienna" đã bắt
đầu trôi chảy.

ANH

BERLIN

BOHEMIA

VIENNA

HUNGARY

CÁCH MẠNG THÁNG
HAI Ở PHÁP

TÂY BAN NHA

HÃY
SỬA
ĐỔI
HIẾN
PHÁP!

Tháng 3 năm 1848, lại thử
đổi Vienna nước Áo.

LẬT ĐỔ
METTERNICH!

Tinh thần cách mạng lên
cao buộc nước Áo phải lưu ý
Metternich. "Hiệp ước Vienna"
bị phá bỏ.

METTERNICH

CHÚNG
TA HÃY
HỌC THEO
NƯỚC
PHÁP!

NHÀ VUA
HÃY SỬA
ĐỔI HIẾN
PHÁP!

Các đại diện
nước Đức đã triệu
tập đại hội quốc
dân tại Frankfurt
để thương thảo
về việc thống
nhất nước Đức và
đặt ra hiến pháp.

HÃY NHANH
CHÓNG ĐẶT
RA HIẾN PHÁP
MỚI ĐI!

HÃY THỐNG
NHẤT ĐẤT
NƯỚC VỚI
TRUNG TÂM
LÀ NƯỚC
PHỐ!

Trên lời kêu gọi
mong cùng nổi
lên ở Bohemia
và Hungary...

CHÚNG TÔI
CŨNG MUỐN
CHIẾN ĐẤU
VÌ TỰ DO VÀ
ĐỘC LẬP!

THOÁT KHỎI
ÁCH THÔNG
TRỊ CỦA Áo!
CHIẾN ĐẤU ĐẾN
CÙNG VÌ ĐỘC
LẬP CỦA ĐẤT
NƯỚC!

Vương quốc
Sardinia thuộc Ý cũng
bùng nổ cuộc cách
mạng đòi độc lập.

Tháng 4 năm 1848, nước Pháp tiến hành tổng tuyển cử (phụ nữ không được tham dự).

THẬT TUYỆT VỜI!
CUỐI CÙNG GIAI
CẤP CÔNG NHÂN
CŨNG ĐƯỢC BẦU
CỬ RỒI.

VỚI TÌNH HÌNH NÀY
THÌ PHE CỘNG HOÀ
SẼ THUA PHE XÃ HỘI
MẤT! NẾU THỰC SỰ
THUA THÌ...

TÔI SẼ BỎ PHIÊU
CHO PHE XÃ HỘI
HỌ ĐẠI DIỆN CHO
QUYỀN LỢI CỦA
GIAI CẤP CÔNG
NHÂN MÀ.

ĐỪNG LO!
TÔI KHẮC SẼ
SẮP XẼP. NÔNG
DÂN CŨNG KHÔNG
MONG MUỐN
PHẠM VI CÁCH
MẠNG NGÀY Càng
MỞ RỘNG
MÀ!

PHE XÃ HỘI VÀ PHE CỘNG HOÀ

Cách mạng tháng Hai là cuộc cách mạng với thắng lợi thuộc về giai cấp công nhân, thương nhân nước Pháp. Do sau cuộc cách mạng tháng Bảy, đời sống của giai cấp này không được cải thiện nên lần này, họ mong muốn xây dựng một chính quyền có thể mang đến cho họ một cuộc sống tốt đẹp hơn. Bởi thế, họ ủng hộ phe xã hội. Thế nhưng giai cấp tư sản lại ủng hộ phe cộng hoà vì lo ngại cách mạng tiến triển vượt tầm kiểm soát, gây ảnh hưởng đến lợi ích của giai cấp tư sản.

Nông dân
và thương
nhân

ÔNG SẼ
ỦNG HỘ
PHE NÀO?

TÔI BỎ
PHIÊU CHO
PHE CỘNG
HOÀ.

NẾU PHE
XÃ HỘI CẢM
QUYỀN HỌ SẼ
TỊCH THU TÀI
SẢN VÀ ĐẮT DAI
CỦA CHÚNG TA
MẮT!

ĐÚNG LÀ
NÊN ỦNG HỘ
PHE CỘNG
HOÀ THÌ
HƠN.

TẠI SAO
LẠI KHÔNG
BẦU CHO
PHE XÃ HỘI?

PHE CỘNG
HOÀ ĐẠI DIỆN
CHO QUYỀN
LỢI CỦA NÔNG
DÂN ĐÃ CHIẾN
THẮNG RỒI!

PHE CỘNG HOÀ
MUÔN NĂM!

HỢP TÁC
VUI VẺ
NHÉ!

Còn giai cấp công nhân
ủng hộ phe xã hội thì lo lắng.

LIỆU CÓ AI QUAN
TÂM ĐẾN QUYỀN
LỢI CỦA CÔNG
NHÂN CHÚNG TA
KHÔNG?

Chính phủ không đủ sức hỗ trợ
lương công nhân nên đã hạ lệnh
đóng cửa công xưởng quốc doanh.

Phe cộng hoà nắm quyền nhờ sự ủng
hộ của nông dân và thương nhân đã
cất nguồn tiền của công xưởng
công hữu.

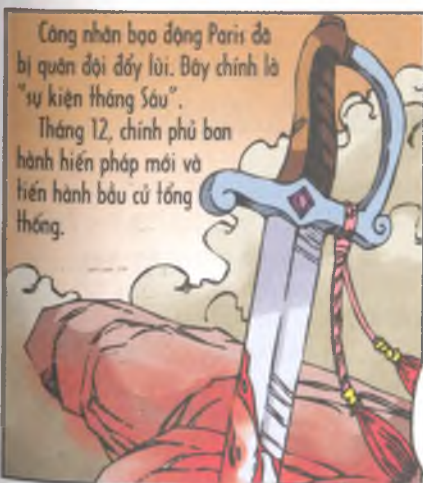
NHÌN KÌA,
CHÍNH
QUYỀN
MUỐN
GÂY HẬN
VỚI CÔNG
NHÂN.

ÔI TÔI
LẠI THẤT
NGHIỆP RỒI!

KHÔNG CÓ CÔNG
XƯỞNG CÔNG HỮU THÌ
CHÚNG TA SỐNG LÀM SAO
ĐƯỢC? CÁI CHÍNH QUYỀN
ĐẠI DIỆN CHO LỢI ÍCH
NGƯỜI GIÀU KIA ĐÚNG LÀ
KẼ THÙ CỦA CHÚNG
TA!

Kết quả của tổng tuyển
cử là...

LOUIS
NAPOLEON
BONAPARTE LÀ
TỔNG THỐNG DO
CHÚNG TÔI BẦU
RA.

CHÚC MỪNG
NGÀI!

Một lần nữa,
nước Pháp lại chịu
sự thống trị của
hoàng đế. Bây
chính là Đế
nhị đế chế.

CHÍNH QUYỀN
PHÁP ĐÃ NẪM
TRONG TAY TA
RỒI. TA CHÍNH LÀ
NAPOLEON III.

Sau khi bầu ra tổng thống,
Louis Napoleon Bonaparte đã
lùng đoạn chính quyền thông
qua cuộc đảo chính năm 1851.
Năm tiếp theo, ông ta đã trở
thành hoàng đế nhờ bầu cử.

Victor Hugo (1803-1885) là văn hào Pháp lừng danh.
Cha ông là một tướng quân dưới quyền Napoleon.

Năm 1845, Hugo từng đảm nhiệm cương vị nghị sĩ
quốc hội, phản đối cuộc đảo chính của Napoleon III rồi
bị lưu đày đến nước Anh. Trong thời gian lưu vong, ông
liên tục sáng tác. Tác phẩm nổi tiếng nhất của ông là
"Những người khốn khổ".

Hội nghị Vienna

Khi Napoleon còn chưa thua trận, các nước lớn ở châu Âu đã vội vàng mở hội nghị Vienna vào tháng 9 năm 1814 nhằm sắp xếp lại bản đồ châu Âu và xây dựng trật tự thống trị các nước.

Các nhân vật thao túng hội nghị này chính là người đứng đầu của 4 nước lớn Nga, Anh, Phổ, Áo. Sa hoàng Nga rắp tâm thu hồi công quốc Warsaw, đại thần ngoại giao nước Anh thì mưu đồ chiếm đoạt thuộc địa từ tay Pháp và Hà Lan, muốn Phổ và Áo tạo thành thế lực cân bằng với Nga và Pháp tại châu Âu để nước Anh có thể đứng giữa làm trọng tài. Tế tướng Áo thì muốn kiểm chế Phổ hùng duy trì địa vị vượt trội của Áo so với Phổ. Đại diện của Phổ thì muốn mở rộng biên giới đất nước ra vùng Saxon và lưu vực sông Rhein. Còn Pháp, với tư cách là nước thua trận, chỉ muốn đạt được vị thế ngang bằng với 4 nước Nga, Anh, Áo, Phổ và tranh thủ mâu thuẫn của 4 nước này để cải thiện tình hình bên trong nước Pháp.

Hội nghị Vienna đã thống nhất các quan điểm vào tháng 6 năm 1815. Các nước thoả hiệp với nhau về vấn đề Ba Lan - Warsaw, thành

lập liên bang Đức, vương quốc Sardinia thu hồi phần lớn vùng Nice và Savoie và đoạt được Genoa. Rất nhiều vương triều cũ đã được khôi phục nền thống trị. Tiếp đó, vua của một số nước châu Âu đã thiết lập Liên minh thần thánh để duy trì thể chế Vienna phân cách mạng.

Hội nghị Vienna thực chất là một hội nghị nhằm phá hoại ảnh hưởng của cách mạng Pháp, khôi phục trật tự thống trị tại châu Âu, phân chia di sản của Napoleon. Sau hội nghị Vienna, châu Âu chỉ duy trì được cục diện hoà bình trong một thời gian ngắn, từ năm 1820 đến 1848, các cuộc bạo động và cách mạng liên tiếp nổ ra trên khắp châu lục này.

TỪ ĐIỂN BẠCH KHOA
LỊCH SỬ BỎ TÚI

Liên minh thần thánh và đồng minh 4 nước

Những người đứng đầu nhà nước Pháp, Nga, Áo, Phổ đã kí kết hiệp ước Liên minh thần thánh tại Paris vào ngày 26 tháng 9 năm 1815 nhằm trấn áp các phong trào dân tộc dân chủ theo tinh thần hội nghị Vienna. Hiệp ước này quy định các nước Cơ Đốc giáo ở châu Âu cần hỗ trợ lẫn nhau để duy trì thể chế quân chủ, bảo vệ các giáo lí Cơ Đốc. Đường như tất cả các vị vua đều kí hiệp ước đồng minh này, chỉ trừ Anh không kí do lo ngại quốc hội nước này sẽ không chấp thuận.

Ngày 20 tháng 11, Nga, Anh, Áo, Phổ lại một lần nữa kí kết hiệp ước đồng minh 4 nước, quy định việc tổ chức các hội nghị thường kì và dùng vũ lực duy trì các quyết sách của hội nghị Vienna. Năm 1818, sau khi đã trả hết các khoản bồi thường, Pháp cũng gia nhập vào đồng minh này.

Tây Ban Nha chia cắt châu Mỹ La tinh

Đầu thế kỉ 19, trừ Brasil và một số đảo trên biển Caribê, còn lại hầu như toàn bộ châu Mỹ La tinh đều là thuộc địa của Tây Ban Nha. Tây Ban Nha phân chia châu Mỹ La tinh ra thành 4 vùng chính là New Spain, Peru, New Granada và Rio de la Plata để dễ bề quản lí. Quan chức cao cấp đứng đầu các vùng này đều là quý tộc Tây Ban Nha.

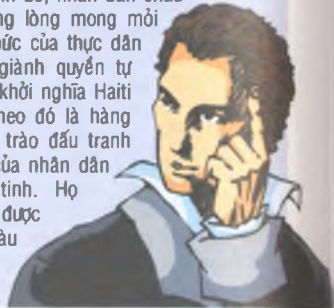
Giáo hội Công giáo đóng vai trò vô cùng quan trọng trong nền thống trị thuộc địa của Tây Ban Nha. Các linh mục đã thông qua phương thức truyền giáo để củng cố quyền lực của Tây Ban Nha tại đây.

Châu Mỹ La tinh là khu vực có sản vật dồi dào, tài nguyên phong phú, trong hơn 300 năm cai trị vùng đất này, Tây Ban Nha đã cướp đoạt 2.500.000 cân vàng, 100.000.000 cân bạc. Tây Ban Nha còn cấm nhân dân các nước thuộc địa trồng cây ô liu, dâu tằm và nho để chiếm giữ thị trường tiêu thụ hàng hoá. Nước này còn ra

lệnh cấm các vùng thuộc địa thông thương với nhau cũng như giao lưu buôn bán với nước ngoài nhằm thu mua tất cả đặc sản từ châu Mỹ La tinh với giá thấp. Chính quyền Tây Ban Nha còn độc quyền bán thuốc lá, muối ăn và lương thực cũng như đánh thuế xuất nhập khẩu và thuế mậu dịch rất nặng.

Trước tình hình đó, nhân dân châu

Mỹ La tinh đồng lòng mong mỏi lật đổ ách áp bức của thực dân Tây Ban Nha, giành quyền tự trị. Năm 1790, khởi nghĩa Haiti bùng nổ, kéo theo đó là hàng loạt các phong trào đấu tranh giành độc lập của nhân dân châu Mỹ La tinh. Họ mong muốn được độc lập và giàu mạnh!

Kênh đào Panama

Vùng Panama là nơi giao thoa giữa Bắc Mỹ và Nam Mỹ, phía Tây giáp Thái Bình Dương, phía Đông giáp Đại Tây Dương. Với địa thế vô cùng thuận lợi ấy, việc xây dựng kênh đào ở đây là vô cùng sáng suốt.

Năm 1878, công ti kênh đào Panama của Pháp xin được quyền xây dựng kênh đào từ chính phủ Colombia. Tháng 2 năm 1883, Pháp tuyên bố chính thức xây dựng kênh đào này. Kênh đào Panama được xây dựng trong 7 năm cùng với bao vất vả gian lao, hơn 20.000 người chết, trong đó có 70% là người da đen. Thêm vào đó, do quản lí không nghiêm nên tình trạng tham ô bất xén xảy ra liên tiếp, thời gian thi công bị kéo dài, chi phí không ngừng tăng lên, công trình đào kênh của nước Pháp bị đình trệ vào năm 1889. Năm 1903, công ti bán quyền đào kênh Panama cho Mỹ.

Cùng năm đó, chính phủ Panama được thành lập, Mỹ và chính phủ này đã kí kết hiệp ước quy định nước Mỹ sẽ trả 10 triệu đô la Mỹ trong lần đầu tiên và trong 9 năm sau đó sẽ trả khoản tiền 250.000 đô la Mỹ để đổi lấy quyền sử dụng vĩnh viễn đối với kênh đào Panama, bao gồm cả quyền đóng quân trên kênh đào này. Có thể nói, đây

là một chính sách "sân sau" vô cùng tàn khốc.

Trên cơ sở nền móng xây dựng của Pháp, Mỹ đã đầu tư 387 triệu đô la Mỹ, thuê hơn mười vạn công nhân tiếp tục đào kênh. Khoảng 7.000 công nhân đã chết trong thời gian thi công kênh đào.

Năm 1914, kênh đào Panama được xây dựng xong. Năm sau, tàu thuyền bắt đầu đi qua đây. Kênh đào dài khoảng 81.000 m, rộng 91 đến 304 m, mực nước sâu trung bình hơn 10 m, cho phép những tàu thuyền nặng tải trọng dưới 45.000 tấn đi qua. Từ năm 1920, kênh đào Panama trở thành con đường biển quốc tế nối Thái Bình Dương và Đại Tây Dương, giảm chiều dài quãng đường giữa hai đại dương này xuống còn 5.000 đến 10.000 dặm.

Hiệp ước giữa Mỹ và Panama khi đó không hề đại diện cho ý chí nguyện vọng của nhân dân Panama, bởi thế, người dân không ngừng đấu tranh yêu cầu Mỹ trả lại kênh đào. Ngày 7 tháng 9 năm 1977, hai bên kí kết một hiệp ước mới về kênh đào Panama, trong đó, đến ngày 31 tháng 12 năm 1999, chính phủ Panama thu hồi chủ quyền của kênh đào này.

Chương 4: *Quá trình thống nhất nước Ý*

Nội dung chính:

Quá trình thống nhất nước Ý

Giữa thế kỉ 19, nước Ý vẫn đang bị chia năm xẻ bảy, nhân dân khát khao một nước Ý thống nhất. Hai người có công lớn nhất trong quá trình thống nhất nước Ý này là thủ tướng Camillo Benso của vương quốc Sardinia phía Bắc và Giuseppe Garibaldi, người anh hùng có công giải phóng hai vương quốc Sicily ở phía Nam.

Khi Đế nhĩ đế chế bắt đầu ở Pháp năm 1852 thì ở phía Bắc nước Ý, vua xứ Sardinia là Emmanuel II đã bổ nhiệm Camillo Benso làm thủ tướng.

BENSO, NƯỚC Ý CÓ THỐNG NHẤT ĐƯỢC HAY KHÔNG LÀ TÙY THUỘC VÀO KHÁNH DẪY!

THẦN SẼ CỐ GẮNG HẾT SỨC À!

Quá trình thống nhất nước Ý

TRƯỚC TIÊN, CHÚNG TA PHẢI TÌM CÁCH THOÁT KHỎI SỰ KIỂM SOÁT CỦA ÁO. CÓ AI MUỐN GIÚP TÔI HOÀN THÀNH SỨ MỆNH NÀY KHÔNG?

A, NGHĨ RA RỒI!

Lãnh tụ đảng nước Ý trẻ, Garibaldi

CẢN CẢ SỰ ỦNG
HỘ CỦA HOÀNG ĐẾ
NAPOLEON III CỦA
NƯỚC PHÁP NỮA.

Năm 1853, cuộc chiến Krym (Crưm) nổ
ra giữa Nga và liên quân các nước Thổ Nhĩ
Kỳ, Anh, Pháp.

Benxơ tham gia vào dòng
mình Anh, Pháp nên đe dọa
quân đến Krym.

VIỆC ĐƯA
QUÂN ĐẾN
KRYM SẼ TĂNG
THÊM THIÊN
CẢM CỦA ANH
VÀ PHÁP VỚI
CHÚNG TA.

VÀ HỌ SẼ
ỦNG HỘ VIỆC
THỐNG NHẤT
NƯỚC Ý TRONG
TƯƠNG LAI.

Giữa cuộc chiến Krym, Benso đã gặp gỡ Napoleon III tại một thôn trang nước Pháp.

CẢM ƠN
SARDINIA
ĐÃ TRỢ
GIÚP NƯỚC
PHÁP.

NẾU VUA SARDINIA
MUỐN TẤN CÔNG
NƯỚC Áo, PHÁP
XIN GIÚP MỘT TAY.

ĐƯỢC VẬY THÌ
TỐT QUÁ!

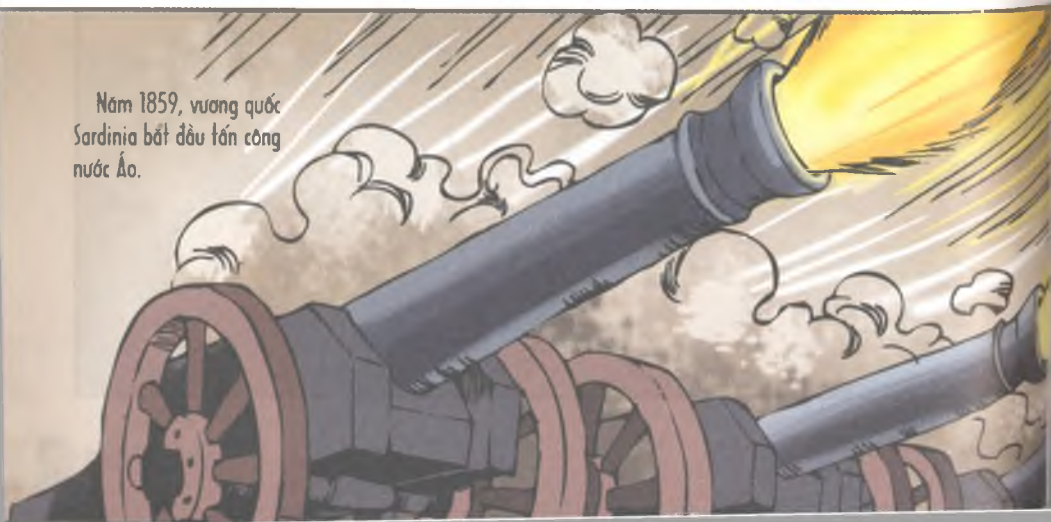
GARIBALDI,
NGÀY NƯỚC Ý
THỐNG NHẤT
KHÔNG CÒN
XA NỮA RỒI.

MONG CHÚNG
TA SẼ THỐNG
NHẤT THÀNH
CÔNG.

Năm 1859, vương quốc
Sardinia bắt đầu tấn công
nước Áo.

Thế nhưng Pháp lại nuốt lời, không đến trợ giúp.
Quân Sardinia đánh đơn độc trên chiến trường.

BÙM!

NGÀI
GARIBALDI
ĐÃ DẪN
QUÂN ĐẾN
HỖ TRỢ
CHÚNG TA!

CÁC
NGƯỜI
NHẤT ĐỊNH
SẼ THUA
TRẬN! MAU
ĐẦU HÀNG
ĐI!

ĐÁNH
LUI
QUÂN
ÁO,
THÔNG
NHẤT
NƯỚC Ý!

NHÌN KÌA,
QUÂN ÁO BỎ
CHẠY RỒI!

TÀI CẨM
QUÂN CỦA NGÀI
GARIBALDI ĐÚNG
LÀ THẦN SẤU! HA
HA HA, CHÚNG TA
THẮNG RỒI!

ĐỪNG
DO DỪ,
HÃY NHẬP
VÀO QUÂN
ĐOÀN HÙNG
HẬU KIA ĐI!

Dưới sự chỉ huy của Garibaldi,
quân Sardinia thắng hết trận
này đến trận khác.

Chỉ trong một thời gian ngắn,
đội quân này đã chiếm được thành
Lombardi và miền Trung nước Ý.
Nhờ đó, lãnh thổ Sardinia cũng
được mở rộng.

CHÂN DUNG
BENSO

Ngày 10 tháng 5 năm 1860, Garibaldi lãnh đạo đội quân tình nguyện gồm 1089 người đổ bộ lên thành phố Marsala thuộc đảo Sicily, bắt đầu chiến dịch giải phóng Sicily.

QUÂN TA KHÔNG ĐỒNG NÊN PHẢI HÀNH QUÂN THẦN TỐC.

HÃY ĐÁNH THẮNG ĐẾN PALERMO ĐỂ CHÚNG TRỞ TAY KHÔNG KỊP!

XUNG PHONG!

Thủ đô của vương quốc Sicily, Naples.

MUÔN TÀU BỆ HẠI!

Nhưng binh lính dưới quyền Garibaldi đều mặc áo đỏ, bởi vậy họ được gọi là "đạo quân áo đỏ".

NGHE NÓI ĐỘI QUÂN ÁO ĐỎ CỦA GARIBALDI ĐÃ ĐÁNH VÀO ĐÂY RỒ!

Ồ, CUỐI CÙNG HỌ CÙNG TỚI!

NHƯNG NGHE NÓI QUÂN GARIBALDI CHỈ CÓ 1.000 NGƯỜI!

YÊN TÂM ĐI! GARIBALDI BẤT KHẢ CHIẾN BẠI MÀ!

NÚI PIANTO ROMANO

BÙM!

BÙM!

PẦNG PẦNG!

Địa hình hiểm trở cực kì
bất lợi cho quân triều đình,
Garibaldi dẫn đầu đội quân
giống có với kẻ thù.

HÃY BẮN VÀO KẺ ĐẪU TIÊN
TRONG HÀNG NGŨ BỌN
CHÚNG! HA HA! GARIBALDI
SẮP TRỞ THÀNH TÂM BIA
SÔNG RỒI!

CƠ
CHỪNG!

ELIYA!

Tình thần hien phong của Garibaldi đã
có vũ binh lính.

TẤT CẢ
XONG
LÊN!

OÁI!

Sau trận đầu bất lợi, Francis II vội và phái tướng quân Alessandro Nunziante đến chỉ viện cho chiến trường.

CHẾT
THẬT, MÌNH
QUẢ KHINH
ĐỊCH.

CHÚNG
TÔI MUỐN
TÒNG
QUÂN!

Một kẻ mới đến Sicily no nước hàng giờ đòi quân
và người dân. Họ Garibaldi không ngại chờ đợi.

HÃY LẬP
THỂ GỌN KÌM
ĐỂ TIÊU DIỆT
TOÀN QUÂN
GARIBALDI!

ĐƯỢC! TÔI
SẼ LẬP TỨC
ĐIỀU ĐỘNG
QUÂN TINH
NHUỆ TRONG
THÀNH!

ALESSANDRO NUNZIANTE

KHÔNG
XONG RỒI,
PHÍA SAU
CÓ QUÂN
SICILY!

CHẮNG
LÊ CHÚNG
ĐỊNH TẬP
KÍCH TA?

LÀM SAO BÂY
GIỜ? NẾU BỊ
BAO VÂY THÌ
E RẰNG TA
KHÔNG TRỤ
NƠI MẤT!

HỪ, GIỜ CHỈ
CÒN MỘT
CÁCH...

ĐĂNG KIA
CÓ ÁNH LỬA,
CHẮC CHẮN
LÀ QUÂN Áo
ĐÓ RỒI!

MAU VẬY
CHỨNG
LẠI!

NHÂN LÚC
CHÚNG
KHÔNG ĐỂ
Ỗ...

SUYT!

VỪA CÓ TIN TÌNH BÁO
RẰNG 2 ĐỘI QUÂN
CHÚNG TA CỬ ĐI ĐÃ
ĐẾN MONREALE
RỒI.

HA HA! CHÚNG
TA CỬ Ở TRONG
THÀNH MÀ CHỜ
TIN VUI ĐI!

HA HA!
CẠN CHÉN!

KHÔNG XONG
RỒI, GARIBALDI
ĐÃ DẪN QUÂN
ĐÁNH VÀO
PALERMO
RỒI!

SAO CƠ?

QUÂN
GARIBALDI
ĐANG Ở
MONREALE
CƠ MÀ?

MAU TRIỆU TẬP
LỰC LƯỢNG Ở
MONREALE VỀ
ĐÂY NGAY!

QUÂN
CHỦ LỰC CỦA
TA ĐỀU ĐÃ ĐI
MONREALE
RỒI!

Khỏi nghĩa nổ ra khắp thành Palermo, Randi bị vây khốn, không muốn tiếp tục chiến đấu, đành kí thư xin hàng.

RANDI ĐÃ
ĐẦU HÀNG
RỒI Ừ?

Á?

CLAIRY,
GIỜ PHẢI
LÀM
SAO?

Vẫn còn 20.000 lính
ở Messina, chúng
ta vẫn kiểm soát
những cứ điểm
quan trọng.

KHÔNG
CẦN QUÁ
LO!

Clairy dẫn 3.000 lính ra tiền tuyến,
giao chiến với Garibaldi ở làng Erice.

CHÚNG
TÔI CŨNG
KHÔNG
CHỖNG
CỤ NỔI
RỒI!

TẤT CẢ XONG
LÊN! ĐÃ ĐẾN
LÚC CHÚNG TA
PHẢN KÍCH!

QUÂN
TIẾP VIÊN
ĐẾN RỒI!

CÓ NGÀI
GARIBALDI
CHỈ HUY, NHẤT
ĐỊNH CHÚNG
TA SẼ CHIẾN
THẮNG!

Được Garibaldi dẫn dắt, cuối cùng
quân tình nguyện cũng giữ được
làng Coriolo.

TRUY KÍCH
QUÂN THÙ,
ĐOẠT LẠI
LÀNG ERICE!

CHÚNG TÀ
THUA BỌN
ÁO ĐỎ
RỒI Ừ...

Sau đó, trong khoảng thời gian chưa đầy 12 ngày, Garibaldi đã dẫn quân chiếm đóng phần lớn lãnh thổ hai vương quốc Sicily, quân triều đình hầu hết đều đã đầu hàng. Danh tiếng của cuộc chiến này rung động khắp châu Âu.

QUÂN TRIỀU ĐÌNH Ở HAI VƯƠNG QUỐC SICILY YẾU VẬY SAO?

HAY LÀ TẠI GARIBALDI QUÁ MẠNH?

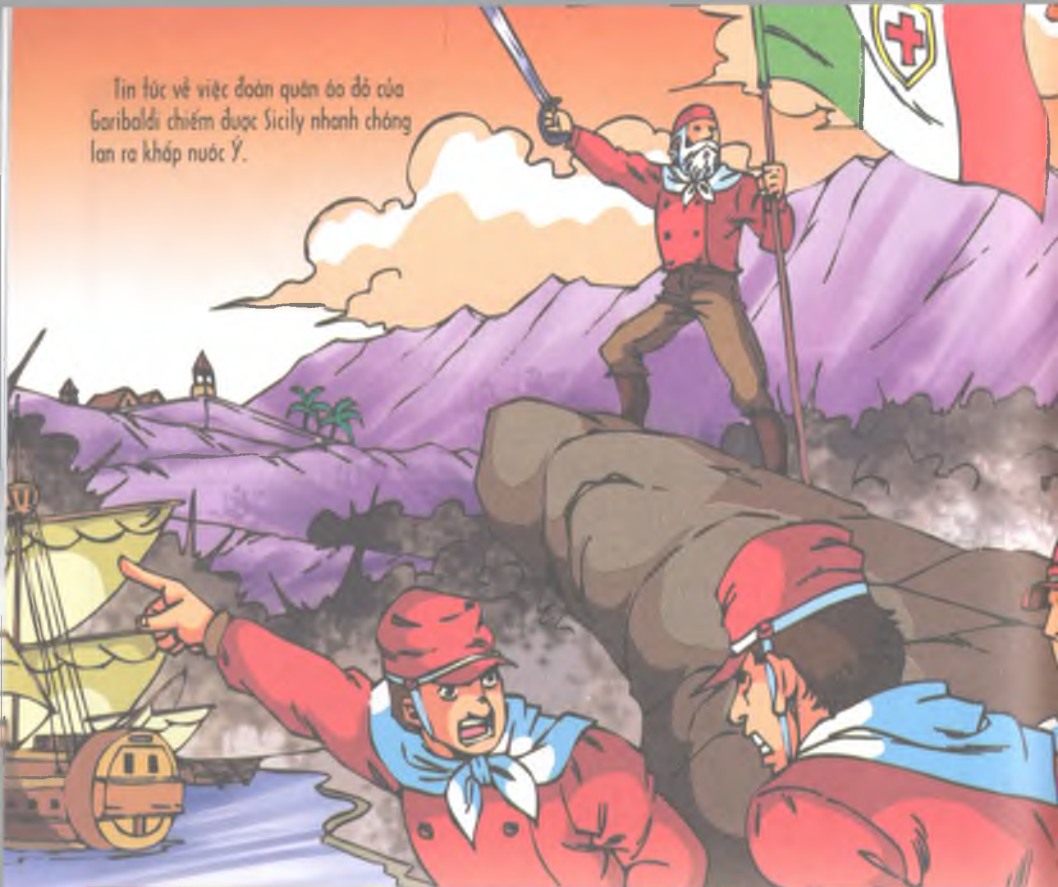

Cùng lúc đó, ông ta hạ lệnh cho số quân còn lại tiến hành bố phòng trên sông Volturno, đánh trận cuối cùng.

Tin tức về việc đoàn quân áo đỏ của Garibaldi chiếm được Sicily nhanh chóng lan ra khắp nước Ý.

**QUÂN TRIỀU
ĐÌNH SARDINIA**

SAO? ĐÃ CHIẾM
ĐẢO SICILY RỒI MÀ
CÒN CHƯA VỪA Ý,
MUỐN TIỀN VỀ PHÍA
BẮC TẤN CÔNG
CHÚNG TA Ừ?

PHẢI LÀM
SAO BÂY
GIỜ?

Quân áo đỏ của Garibaldi
tiến về phương Bắc.

Đảo Sicily nhìn từ vệ tinh

Quân triều đình
của Emmanuel II
nghênh chiến.

NHÌN KÌA,
QUÂN
GARIBALDI
ĐÂY!

XEM RA
NỀN QUÂN CHỦ
Ở PHƯƠNG BẮC
NƯỚC Ý CỦA
CHÚNG TA KHÔNG
GIỮ ĐƯỢC NỬA
RỒI.

TRẬN CHIẾN NÀY
LÀ KHÔNG THỂ
TRÁNH KHỎI! HẠ
LỆNH CHO TOÀN
QUÂN CHUẨN BỊ
SẴN SÀNG!

THÊ LÀ THÊ NÀO?
QUÂN ÁO ĐỎ CỦA
GARIBALDI CỨ THÊ
MÀ BỎ ĐI Ừ?

TÔI MUỐN TRỞ
VỀ QUÊ NHÀ
THÂN YÊU,
LÀM RUỘNG,
CHĂN CỪU...

NHỮNG THỨ
CÒN LẠI ĐỀU
KHÔNG CẦN
THIỆT.

HA HA HA...

GARIBALDI
QUÁ KHÔNG
HỔ DANH MỘT
ĐẮNG ANH HẠO.

GARIBALDI

Người anh hùng hoàn thành đại nghiệp thống nhất nước Ý. Khi còn trẻ, Garibaldi đã bốn ba khắp nơi vì sự nghiệp thống nhất nước Ý.

Sau khi chiến tranh bùng nổ, ông đã dẫn quân khởi nghĩa, đội quân áo đỏ của ông đã nhiều lần chiến thắng quân Áo hùng mạnh. Sau khi nước Ý thống nhất, ông đã từ bỏ binh quyền, trao lại đảo Sicily cho vua Emmanuel II rồi trở về đảo Caprella sống cuộc đời bình lặng.

Năm 1861, Emmanuel II tuyên bố
nước Ý độc lập, dựng lên vương quốc Ý.

HOÀNG
CUNG
TORINO

CUỐI CÙNG NƯỚC Ý
ĐÃ ĐƯỢC THỐNG NHẤT,
CHÚNG TA HÃY ĐOÀN
KẾT XÂY DỰNG MỘT
NƯỚC Ý HÙNG MẠNH.

Năm 1870, Emmanuel II lại sáp nhập
lãnh địa của giáo hoàng La Mã. Năm 1871
ông dời đô về Rome, châu Âu lại có thêm
một cường quốc.

Nước Ý và ước muốn độc lập

Trong thời đại của Napoleon, nước Ý chịu sự thống trị của Pháp. Hiện trạng đất nước bị chia cắt dài lâu cùng với nỗi căm phẫn của người dân đối với quân Pháp đô hộ đã đẩy lên trong lòng người dân Ý khao khát độc lập và thống nhất mãnh liệt.

Sau khi đế chế Napoleon sụp đổ, hội nghị Vienna lại phân chia nước Ý thêm lần nữa. Áo cai trị vùng Lombardi – Venezia, gián tiếp kiểm soát vùng Toscana, Parma và Modena, những đô thị quan trọng ở miền Trung và Rome bị quân Áo và Pháp chiếm đóng. Trừ vương quốc Sardinia do giới quý tộc tự do cầm quyền, duy trì hiến pháp thời kì cách mạng, còn các vùng khác đều đã khôi phục lại thể chế chính trị phong kiến như trước kia.

Công nghiệp Ý thời kì đó phát triển vô cùng nhanh chóng, các sản phẩm dệt may, len sợi, vải lụa đều tăng trưởng mạnh mẽ. Về nông nghiệp, nhiều nông trường tư bản chủ nghĩa cũng mọc lên ở các vùng phía Bắc, nhiều quý tộc địa chủ đã thuê lao động sản xuất lương thực và cây dâu. Thế nhưng, việc hàng hoá Áo ồ ạt

tràn vào cùng với sự bóc lột thẳng tay của các lãnh chúa phong kiến đã kìm hãm sự phát triển của chủ nghĩa tư bản Ý.

Bởi thế, nhiệm vụ đánh đuổi quân xâm lược Áo và giai cấp phong kiến trong nước, thực hiện sự nghiệp thống nhất đất nước, phát triển đất nước theo con đường tư bản chủ nghĩa ngày càng trở nên cấp thiết.

Đặc biệt ở miền Nam nước Ý, nhiều cuộc khởi nghĩa quy mô nhỏ lần lượt nổ ra, thể hiện nguyện vọng giải phóng dân tộc, đánh đuổi quân Áo của người Ý. Tuy các cuộc khởi nghĩa đều bị chính phủ Áo trấn áp nhưng càng trấn áp, tư tưởng độc lập dân tộc của người Ý lại càng mãnh liệt.

Nước Ý khi ấy tuy bề ngoài vẫn phục tùng giai cấp thống trị Áo, nhưng kế hoạch thống nhất đất nước và cách mạng tự do dân tộc vẫn không ngừng tiếp diễn.

TỪ ĐIỂN BẠCH KHOA
LỊCH SỬ BỒ TỬ

Mazzini và đảng nước Ý trẻ

Giuseppe Mazzini (1805-1872) là chính trị gia, văn hào nước Ý, một nhân vật quan trọng trong phong trào thống nhất nước Ý.

Mazzini sinh ra ở Genoa, cha ông là một giáo sư đại học. Thời còn trẻ, ông học luật và vô cùng yêu thích các tác phẩm nổi tiếng của các nhà tư tưởng dân chủ. Năm 1832, Mazzini thành lập đảng nước Ý trẻ, quyết định trao vận mệnh nước Ý vào tay thế hệ thanh niên. Không chỉ thế, Mazzini còn viết rất nhiều áng văn hào hùng cổ vũ nhân dân Ý đoàn kết đấu tranh, thống nhất đất nước và tạo được ảnh hưởng vô cùng to lớn. Garibaldi lòng danh chính là một trong những người tin theo Mazzini.

Đảng nước Ý trẻ do Mazzini sáng lập nhanh chóng mở rộng ra miền Bắc và miền Trung nước Ý. Học sinh, thanh niên, trí thức và thương

nhân trẻ đều háo hức tham gia. Chỉ trong vòng hai năm ngắn ngủi, số thành viên của đảng này đã lên đến 5.000 người.

Trên lá cờ của đảng nước Ý trẻ có hai dòng chữ “đoàn kết và độc lập”, “tự do, bình đẳng, nhân đạo”, đại diện cho niềm tin và quan điểm của đảng. Các đảng viên không tiếc hi sinh tài sản và sinh mạng để truyền bá tư tưởng dân chủ. Dưới sự phát động của đảng nước Ý trẻ, niềm tin vào tự do và đoàn kết nhanh chóng lan ra khắp nước Ý, hoạt động chuẩn bị khởi nghĩa ồ ạt diễn ra ở các nơi.

Chiến tranh chống Áo năm 1859

Sau khủng hoảng công thương nghiệp ở châu Âu từ năm 1857, cuộc sống của người dân Ý rơi vào cảnh lầm than. Bắt đầu từ năm 1858, Lombardi, Toscana, Modena liên tiếp nổ ra các phong trào chống Áo với quy mô tương đối lớn.

Tháng 7 năm 1858, thủ tướng vương quốc Sardinia là Benso kết đồng minh với Napoleon III để chống lại nước Áo. Pháp hứa sẽ giúp Ý đánh đuổi thế lực Áo ra khỏi Lombardi-Venezia, đổi lại, Pháp sẽ được cai quản vùng Nice và Savoie.

Ngày 29 tháng 4 năm 1859, liên quân Sardinia và Pháp tuyên chiến với Áo, quân khởi nghĩa do Garibaldi lãnh đạo đóng vai trò cực kì quan trọng trong cuộc chiến này. Liên quân Sardinia và Pháp liên tiếp giành chiến thắng. Cuối tháng 6 năm đó, cuối cùng quân Áo cũng bị đánh đuổi khỏi Lombardi – Venezia, buộc phải lùi về đóng tại Venice.

Trong giai đoạn này, bão táp cách mạng nhanh chóng lan ra tại miền Trung và Bắc nước Ý. Parma, Romagna, Umbria lần lượt khởi nghĩa giành chính quyền. Phong trào cách mạng không những làm lung lay nền thống trị của Áo tại nước Ý mà còn khiến cho Napoleon III hoảng sợ. Ông ta lo rằng nước Ý thống nhất sẽ uy hiếp nước Pháp nên đã bội ước, giảng hoà với Áo. Ngày 11 tháng 7 năm 1859, hai bên kí kết hiệp ước đình chiến tại Villafranca, quân Áo đồng ý trả lại cho Sardinia vùng Lombardi nhưng vẫn sẽ chiếm đóng tại Nice, Toscana, Parma, Modena và Romagna, đồng thời khôi phục hoàn toàn đặc quyền phong kiến ở các vùng đất này. Hiệp định này trên thực tế đã thừa nhận quyền thống trị của Áo đối với nước Ý, nước Ý vẫn bị chia cắt.

Vương quốc Sardinia

Vương quốc Sardinia nằm phía Bắc nước Ý, là quốc gia quân chủ lập hiến độc lập duy nhất của Ý thời bấy giờ. Đây cũng là vương quốc hùng mạnh nhất, kinh tế phát triển nhất trong các thành bang của Ý. Nền chính trị của vương quốc Sardinia khá cởi mở nên dân chúng rất ủng hộ giai cấp tư sản thuộc phái tự do. Cũng trong lúc đó, những cuộc khởi nghĩa vũ trang của phái dân chủ tư sản liên tiếp thất bại, bởi thế mà đối với người dân, vương quốc Sardinia là lựa chọn hàng đầu cho vị trí người dẫn dắt đại nghiệp thống nhất nước Ý.

Năm 1852, vua Sardinia bổ nhiệm Benso làm thủ tướng. Ông này đã nỗ lực sáp nhập các lãnh thổ miền Trung nước Ý như Toscana, Parma, Modena, Romagna vào Sardinia trong mùa thu năm 1859. Năm 1860, miền Nam Ý cũng đồng ý sáp nhập vào Sardinia.

Năm 1861, vương quốc Ý ra đời, vua Sardinia là Emmanuel II trở thành vua nước Ý.

Thủ tướng Benso

Camillio Benso (1810-1861) là lãnh tụ của phái tư sản tự do trong cuộc đấu tranh thống nhất nước Ý. Ông sinh ra trong một gia đình quý tộc, là một sĩ quan mang tư tưởng tự do. Năm 1830, do ủng hộ cuộc cách mạng tháng Bảy của nước Pháp nên ông đã bị xử tội. Benso rời quân ngũ, chu du các nước Pháp, Anh, Thụy Sĩ, nghiên cứu các vấn đề kinh tế, chính trị và xã hội. Từ đó, ông coi việc cải cách nước Ý là nhiệm vụ của chính mình.

Năm 1847, Benso sáng lập báo “Phục Hưng”. Năm 1852, ông trở thành thủ tướng Sardinia, bắt tay vào thực hiện mục tiêu chính trị “biến Sardinia trở thành nước Ý thống nhất”. Ông đã tiến hành những cải cách lớn về các mặt quân sự, giao thông, công nghiệp, thương nghiệp, tài chính, thuế quan... và chú ý nâng cao địa vị của vua Sardinia trên vũ đài ngoại giao. Với những đóng góp của Benso, Sardinia dần thống nhất được nước Ý. Tháng 3 năm 1861, vương quốc Ý ra đời, Benso trở thành thủ tướng Ý đầu tiên.

Garibaldi

Giuseppe Garibaldi (1807-1882) là nhà quân sự, lãnh tụ phong trào dân tộc thống nhất nước Ý.

Garibaldi sinh ra trong một gia đình nhiều đời làm nghề hàng hải. Thuở thiếu thời ông đã bộc lộ sự anh dũng và mưu trí hơn người, từng làm thủy thủ và thuyền trưởng khi tuổi đời còn rất trẻ. Năm 1832, ông gia nhập đảng nước Ý trẻ, rồi kế thừa ý nguyện của Mazzini, đấu tranh vì sự nghiệp thống nhất nước Ý. Năm 1834, Garibaldi lưu vong đến Nam Mỹ, xây dựng đội quân áo đỏ với thành phần chủ lực là những người Ý sinh sống tại Nam Mỹ. Ông trở thành lãnh tụ du kích lừng danh.

Năm 1848, cuộc cách mạng thống nhất nước Ý bùng nổ, Garibaldi dẫn đội quân áo đỏ về Ý, lần lượt đánh bại quân Áo và quân Pháp xâm lược, thể hiện tài năng quân sự tuyệt vời. Ông đã cùng thủ tướng Sardinia là Benso, người sáng lập đảng nước Ý trẻ, và Mazzini trở thành 3 anh hùng lập quốc của Ý.

Quân đoàn Ý

Năm 1834, Garibaldi tham gia cuộc khởi nghĩa Piemonte và thất bại, buộc phải lưu vong sang Nam Mỹ vào năm 1834. Bấy giờ, tại Uruguay có rất nhiều người dân nhập cư đến từ châu Âu, trong đó có hơn 4.000 người Ý. Bắt đầu từ năm 1841, Uruguay đối đầu với Argentina. Tháng 2 năm 1843, thủ đô của Uruguay bị quân Argentina chiếm đóng. Lo ngại quân Argentina sẽ tiến hành tàn sát đẫm máu nên những người nhập cư Ý đã tổ chức lực lượng tự vệ vũ trang để phản kháng. Tháng 4 năm đó, người Ý thành lập một đội quân tình nguyện gồm 700 người mà Garibaldi là một trong những người sáng lập.

Sau khi nhậm chức, Garibaldi tiến hành cải tổ triệt để đối với quân đoàn này. Ông áp dụng kỉ luật nghiêm khắc, chấn chỉnh bộ máy lãnh đạo, thiết kế lại quân kì, đồng phục để nâng cao quyết tâm chiến đấu của binh lính. Đồng phục của quân đoàn này là chiếc áo đỏ cùng với chiếc khăn nhỏ rực rỡ sắc màu, vô cùng phóng khoáng. Bởi đồng phục này mà quân đoàn Ý được mệnh danh là đội quân áo đỏ. Đây chính là tiền thân của đội quân áo đỏ uy hiếp quân châu Âu tại nước Ý sau này.

Khởi nghĩa của nhân dân hai vương quốc Sicily

Hai vương quốc Sicily nằm ở phía Nam nước Ý, gồm quốc đảo Sicily và vương quốc Naples.

Cuộc chiến giành độc lập toàn nước Ý bắt đầu từ Sicily. Người dân Sicily chịu ách áp bức tàn khốc của Tây Ban Nha. Do quý tộc địa chủ đã chiếm hết đất đai nên sau khi nộp tô thuế, nhân dân chẳng còn gì để sinh sống. Bởi thế, nhiệt tình cách mạng của dân chúng nơi đây lên rất cao. Ngày 4 tháng 4 năm 1860, người dân thủ phủ Palermo của Sicily vùng dậy khởi nghĩa, dân chúng ở các thành phố khác cũng cầm vũ khí đứng lên.

Tháng 5 năm 1860, Garibaldi bấy giờ đang ở Sardinia, nghe tin khởi nghĩa, ông đã dẫn đoàn quân áo đỏ gồm 1.000 người đến Sicily chỉ viện cho nhân dân. Quân áo đỏ được quần chúng Sicily ủng hộ nhiệt liệt, chỉ trong vòng

một tháng đã có hơn 5.000 người gia nhập đội quân này. Ngày 27 tháng 5, giai cấp tư sản và quý tộc phải tự do đã tiếp quản chính quyền, Garibaldi trở thành nhiếp chính. Người dân Sicily yêu cầu chính phủ xoá bỏ các đặc quyền của giới tăng lữ và quý tộc, tịch thu ruộng đất của hoàng tộc, miễn giảm các loại thuế.

Ngày 20 tháng 8 năm 1860, Garibaldi dẫn đội quân áo đỏ gồm 16.000 người vượt qua eo biển Messina tiến về Calabria. Nhân dân khắp các vùng trong vương quốc Naples nô nức gia nhập đội quân này. Quân đoàn Garibaldi hùng dũng tiến vào thủ phủ của Naples, thế thắng như chẻ tre. Ngày 1 tháng 10, Garibaldi đánh bại hoàn toàn quân đội của hai vương quốc Sicily, hoàn thành sự nghiệp thống nhất miền Nam nước Ý.

Chiến thuật tuyệt vời của Garibaldi

Garibaldi là nhà quân sự thiên tài nổi tiếng với biệt tài vận dụng các chiến lược và chiến thuật tuyệt vời.

Trong cuộc chiến giành độc lập cho nước Ý, Garibaldi cùng đội quân áo đỏ đi thuyền từ Genoa, định cập bến Marsala chỉ viện cho quân khởi nghĩa ở hai vương quốc Sicily.

Do sự chênh lệch lực lượng quá lớn giữa quân áo đỏ và lực lượng bảo vệ Marsala nên việc cập bến công khai cũng có nghĩa là tự tìm đường chết. Thế là Garibaldi đã nghĩ ra một cách rất hay. Trước khi xuất chinh, ông đã phái một toán quân nhỏ tiếp cận vùng đất của giáo hoàng rồi phổ trương thanh thế, phao tin sẽ quyết một trận sống mái với quân của giáo hoàng. Còn quân viễn chinh của ông thì thẳng tiến về phía Đông, cập bến Tunisia gần lãnh địa của giáo hoàng. Thế là quân đội hai vương quốc Sicily không còn lo ngại Garibaldi sẽ đưa quân đến chỉ viện cho khởi nghĩa nữa, yên tâm điều động

quân canh phòng tại Marsala đi nơi khác. Garibaldi nhân cơ hội ấy nhanh chóng quay thuyền trở lại, suôn sẻ tiến vào Marsala mà không gặp bất kì một trở ngại nào. Cuộc chiến giải phóng Sicily huy hoàng bắt đầu từ đó.

Đội quân viễn chinh 1.000 người

Tháng 4 năm 1860, khởi nghĩa bùng nổ ở thủ phủ của Sicily bị quân triều đình đàn áp dã man. Nghe tin ấy, Garibaldi đã thành lập đội quân viễn chinh 1.000 người vượt biển đến chỉ viện cho quân khởi nghĩa trên đảo Sicily.

Hai vương quốc Sicily có khoảng 100.000 quân, riêng trên đảo Sicily đã có 3 cánh quân gồm tổng cộng 25.000 người với 64 khẩu đại bác. Tình hình dường như rất bất lợi với Garibaldi. Thế nhưng ông lại có những người lính anh dũng và tài năng chỉ huy quân sự tuyệt vời. Ngày 15 tháng 5, Garibaldi dẫn quân vượt qua núi đèo, đẩy tiến tuyến về thành Catalafimi ở phương Bắc. Quân triều đình đã bố trí hơn 3.000 quân, kị binh và đại bác mai phục ở hẻm núi dẫn đến toà thành này. Thế nhưng quân triều đình hoang mang không địch nổi 1.000 quân Garibaldi dũng mãnh. Đội quân nghìn người tiến sâu vào đảo, đánh đến tận Palermo.

Được sự chào đón nồng nhiệt của người dân Sicily, quân số của đội quân nghìn người tăng

lên nhanh chóng, vua Sicily vội vàng điều tướng Alessandro Nunziante đến chỉ viện cho chiến trường. Tướng Alessandro Nunziante đã bố trí 3.000 quân bao vây quân áo đỏ nhưng lại trúng kế giương Đông kích Tây của Garibaldi và để mất thành Palermo. Khởi nghĩa cũng theo đó bùng nổ trong thành Palermo, quân triều đình buộc phải kí thư xin hàng.

Được cổ vũ bởi chiến thắng của đội quân 1.000 người, ngọn lửa khởi nghĩa bùng lên khắp Sicily, mơ ước về một nước Ý độc lập và thống nhất đang thành hiện thực. Garibaldi cùng đội quân 1.000 người của ông đã viết nên một trang huy hoàng trong lịch sử nước Ý.

Trận quyết chiến Voltorno

Đêm 18 tháng 8 năm 1860, Garibaldi dẫn 3.600 quân cấp cảng Salerno nước Ý, chuẩn bị tấn công vào Naples, lật đổ hoàn toàn nền thống trị của Francis II ở hai vương quốc Sicily.

Với lòng can đảm phi thường, Garibaldi đã một mình đến doanh trại quân địch chiêu hàng. Quân triều đình thi nhau đầu hàng, thậm chí còn giết cả những viên tướng không chịu đầu hàng. Chỉ trong 12 ngày, Garibaldi đã thu phục được phần lớn quân triều đình hai vương quốc Sicily, gần như không đánh mà thắng. Ngày 5 tháng 9, Francis II và hoàng hậu bỏ trốn khỏi Naples, trước khi đi còn hạ lệnh cho đám tàn quân lập phòng tuyến ven sông Voltorno, một cứ điểm quan trọng nơi có sương mù dày đặc bao phủ quanh năm. Chiến tuyến dài 65.000 m, có đường sắt chạy qua.

Ban đầu, Garibaldi chủ quan đánh giá thấp lực lượng quân triều đình. Hầu hết bọn họ là những binh sĩ vô cùng trung thành với triều đình, lực lượng lại hùng hậu (28.000 người) và

tinh nhuệ. Còn Garibaldi có 20.000 quân gồm nhiều thành phần phức tạp nên khó điều động. Ngày 21 tháng 9, quân triều đình bất ngờ tấn công, đoạt lại cứ điểm quan trọng Cazzaro rồi thừa thắng giành lại thành Naples.

Đêm 30 tháng 9, quân triều đình chia làm 2 đạo tổng tấn công quân tình nguyện của Garibaldi. Bên cánh trái, Garibaldi tận dụng đường sắt, kịp thời đưa binh lính bị thương đi, điều binh lính mới đến, chỉ huy quân tình nguyện chiến đấu anh dũng, cuối cùng đã đẩy lui được quân triều đình. Bên cánh phải, do tướng quân triều đình đi sai nước cờ, bị Garibaldi đích thân cầm quân bao vây dụ hàng chỉ trong một thời gian ngắn. Thắng lợi cuối cùng thuộc về quân tình nguyện.

Trong chiến dịch Voltorno ác liệt này, quân triều đình thương vong 3.420 người, quân tình nguyện tử thương 1.850 người, hi vọng bảo vệ ngai vàng cuối cùng của Francis II bị dập tắt.

Chiến dịch Vosges

Sau khi nước Ý thống nhất, chiến tranh Pháp - Phổ trở thành vấn đề được nước Ý quan tâm hàng đầu. Tuy Garibaldi (nay đã về hưu) vô cùng ngưỡng mộ thủ tướng Phổ Bismarck nhưng ông vẫn quyết định đưa quân đến chi viện cho nước cộng hòa Pháp.

Garibaldi dẫn đầu đội quân tình nguyện gồm 8.000 người tiến thẳng sang Pháp và đóng quân tại dãy núi Vosges miền Nam nước Pháp. Bây giờ, sau khi giao tranh với quân Garibaldi, viên tướng nắm giữ binh đoàn số 14, một trong những đội quân tinh nhuệ nhất của Phổ mới ý thức được mức độ khốc liệt của trận đánh.

Thế nhưng tướng Pháp lại từ chối hợp tác với Garibaldi, khiến cho Garibaldi phải đơn độc dẫn 6.000 quân tình nguyện chiến đấu với quân Phổ. Hai bên giao tranh tại Dijon, quân Phổ tung ra 6.000 lính, 260 chiến mã và 12 khẩu đại bác, tưởng rằng sẽ dễ dàng đè bẹp quân

Ý. Thế nhưng quân của Garibaldi chiến đấu vô cùng anh dũng. Tháng 1 năm 1871, quân Phổ tấn công như vũ bão vào Dijon mà vẫn không giành được thắng lợi, thậm chí quân ki của Phổ còn bị Garibaldi đoạt được. Phổ cảm thấy vô cùng mất mặt. Ngày 28 tháng 1 năm đó, Phổ và chính quyền lâm thời Pháp kí kết hiệp ước ngừng chiến ở các vùng trên đất Pháp, chỉ trừ vùng Dijon. Phổ tập hợp quân đội các nơi hòng quyết một phen sống mái với quân Garibaldi. Thế nhưng ngày 31 tháng 1, Garibaldi bất khả chiến bại đã ung dung cùng quân sĩ lên tàu hoả rút lui khỏi vùng chiến sự.

Bại nghiệp thống nhất nước Ý thành công

Ngày 17 tháng 3 năm 1861, nước Ý triệu tập kì họp quốc hội thứ nhất, tuyên bố thành lập vương quốc Ý, để cử Emmanuel II của Sardinia làm vua, đặt kinh đô ở Florence.

Năm 1866, Ý tham gia chiến tranh Pháp - Phổ, đòi lại được vùng Venice. Thế nhưng Rome vẫn nằm trong tầm kiểm soát của giáo hoàng. Năm 1870 sau chiến tranh Pháp - Phổ, Ý xuất quân đến Rome, đoạt lại quyền lực từ tay giáo hoàng, công cuộc thống nhất nước Ý đã hoàn tất. Năm 1871, thủ đô của Ý chuyển về Rome.

Sau khi thống nhất, nước Ý vẫn duy trì rất nhiều tàn dư của chế độ phong kiến, dù vậy, sự thống nhất này vẫn tạo điều kiện cho chủ nghĩa tư bản Ý phát triển.

Thành phố lớn thứ hai nước Ý, Milan

Milan là thành phố lớn thứ hai của Ý, có vị trí chiến lược về quân sự và kinh tế. Trong lịch sử, Milan từng là nơi đặt hoàng cung của hoàng đế Tây La Mã. Sau khi đế quốc La Mã diệt vong, Milan bị nước khác xâm chiếm, đến thế kỉ 12 mới được tự trị. Khoảng giữa thế kỉ 16, Milan lần lượt bị Pháp, Tây Ban Nha và Áo chiếm đóng. Vì độc lập tự do, người dân Milan không ngừng đấu tranh chống các thế lực ngoại xâm. Cuối năm 1847, dân chúng Milan phát động khởi nghĩa, đánh đuổi quân Áo ra khỏi biên giới vào tháng 3 năm 1848, rồi thành lập chính phủ lâm thời. Năm 1859, Milan bị sáp nhập vào vương quốc Ý.

Mì Ý ngon tuyệt

Nhắc đến nước Ý, ta sẽ nghĩ ngay đến món mì Ý giàu dinh dưỡng. Một số cuộc khảo sát đã chỉ ra rằng, mỗi năm một người Ý sẽ ăn tới thiếu 28 kg mì này.

Mì Ý là món ăn có lịch sử lâu đời, các nhà khảo cổ đã phát hiện ra những tấm gỗ và dụng cụ nấu mì trong một di chỉ khảo cổ có từ thế kỉ thứ 4. Từ đó trở đi, món mì Ý đã trở thành một trong những món ăn được yêu thích nhất.

Nghe nói lãnh tụ có công thống nhất dân tộc Ý Garibaldi đã khao thưởng binh lính bằng món mì Ý sốt cá rưới dầu ô liu, còn Napoleon I cũng từng dùng món mì Ý để tăng sĩ khí quân đội. Thậm chí chiếc đĩa rất phổ biến trong bữa ăn châu Âu ngày nay tương truyền cũng là một phát minh để ăn món mì Ý được tiện hơn.

Tháp nghiêng Pisa

Trước khi thống nhất, nước Ý nổi tiếng thế giới với nền văn hoá và lịch sử huy hoàng. Trong đó, tháp nghiêng Pisa nằm ở thành cổ Pisa miền Trung nước Ý là một trong những di tích lịch sử và công trình kiến trúc mang tầm thế giới.

Tháp nghiêng Pisa là một tháp chuông giản dị thanh nhã, một tác phẩm điển hình của kiến trúc La Mã cổ đại. Thế nhưng, lí do nó hấp dẫn hơn 800.000 du khách đến đây hàng năm là bởi toà tháp này "nghiêng mà không đổ". Năm 1590, nhà khoa học vĩ đại người Ý Galileo đã tiến hành thí nghiệm vật thể rơi tự do từ toà tháp này, đánh đổ nhận thức sai lầm tồn tại hàng nghìn năm qua rằng "vật nào nặng hơn sẽ rơi nhanh hơn". Tháp nghiêng Pisa từ đó lại càng thêm nổi tiếng.

NIÊN BIỂU SỰ KIỆN LỊCH SỬ

THỜI GIAN	PHÁP VÀ Ý	CÁC KHU VỰC KHÁC
1769	Napoleon ra đời tại đảo Corse.	
1770	Marie Antoinette và Louis XVI thành hôn.	Sự kiện vút trà xuống biển ở Boston (1773).
1774	Louis XVI lên ngôi.	Nước Mỹ đấu tranh giành độc lập (1775 đến 1783).
1789	Nước Pháp triệu tập hội nghị đại diện ba đẳng cấp; nước Pháp tổ chức hội nghị quốc dân, tuyên bố "Lời tuyên thệ Jeu de Paume"; thị dân Paris tấn công nhà ngục Bastille, cách mạng Pháp bùng nổ; nước Pháp tuyên bố "Tuyên ngôn Nhân quyền"; thị dân Paris tấn công cung điện Versailles.	"Tuyên ngôn độc lập" của nước Mỹ được tuyên bố năm 1776, Washington trở thành tổng thống Mỹ đầu tiên.
1791	Louis XVI bỏ trốn bất thành; Hiến pháp nước Pháp ra đời.	
1792	Pháp gây chiến với Phổ và Áo; Louis XVI bị cầm tù, nước Pháp tuyên bố thành lập nền cộng hòa.	
1793	Louis XVI bị xử tử.	Thành lập liên minh chống Pháp với nước Anh làm trung tâm.
1794	Cuộc chính biến Thermidor nổ ra tại Pháp.	
1795	Thành lập phái Thermidor.	
1796	Napoleon viễn chinh nước Ý (cho đến năm 1797).	
1798	Napoleon viễn chinh Ai Cập (cho đến năm 1799).	
1799	Cuộc đảo chính tháng Brumaire nổ ra tại Pháp, Napoleon cầm quyền.	
1804	Ban hành "Bộ luật Napoleon"; Napoleon xưng làm hoàng đế.	Anh hợp nhất với Ireland (năm 1801).
1806	Napoleon ban hành sắc lệnh phong tỏa trên đất liền.	
1807	Napoleon chiếm đóng Tây Ban Nha.	
1810	Napoleon thành hôn với công chúa Áo Marie Louise.	
1812	Napoleon viễn chinh nước Nga và thất bại.	

THỜI GIAN	PHÁP VÀ Ý	CÁC KHU VỰC KHÁC
1813	Napoleon thua trận Leipzig.	
1814	Napoleon tuyên bố thoái vị, bị lưu đày lên đảo Elba.	Mở hội nghị Vienna.
1815	Napoleon trở lại Paris; Napoleon thua trận Waterloo, bị lưu đày ở đảo Saint Helena.	Liên bang Đức ra đời.
1830	Cách mạng tháng Bảy Pháp bùng nổ; Nền quân chủ tháng Bảy bắt đầu.	
1848	Cách mạng tháng Hai Pháp bùng nổ.	Bùng nổ chiến tranh Nha phiến ở Trung Quốc (bắt đầu từ năm 1840).
1852	Napoleon III (tức Louis Napoleon Bonaparte) của nước Pháp xưng đế; Benso nhậm chức thủ tướng vương quốc Sardinia.	Khởi nghĩa Thái Bình Thiên Quốc tại Trung Quốc (từ năm 1851 đến 1864).
1859	Cuộc chiến thống nhất nước Ý bắt đầu (cho đến năm 1862).	
1860	Garibaldi chiếm được hai vương quốc Sicily.	
1861	Nước Ý thống nhất; Emmanuel II trở thành vua nước Ý.	Nội chiến Mỹ bùng nổ.

